

Rescats: dels bancs centrals a pimes i famílies

«Els governs han d'aprofitar el suport il·limitat del BCE per impedir el tancament massiu de pimes solvents»

La tempesta perfecta sobre Europa ha arribat sobtadament, de la mà d'un virus desconegut i letal que amenaça el món sencer. No sabem gran cosa encara del Covid-19, però molts experts recomanen un confinament total durant unes setmanes per evitar el col·lapse del sistema sanitari.

Si acaba essent cert que un percentatge elevat de la població acabarà exposada al virus, l'aïllament actual ens permetrà tenir-ne una menor càrrega vírica, donant temps al nostre sistema immunològic per desenvolupar anticossos necessaris per a fer-hi front. Així també s'aplanarà la corba d'encomanats i es descongestionaran els serveis hospitalaris de l'actual pic de demanda de serveis.

El confinament total comportarà el tancament de l'activitat econòmica llevat dels serveis no essencials, fet que provocarà una caiguda molt notable de l'activitat econòmica (<https://twitter.com/ramontremosa/status/1241034901228589056>). Tal com la lògica més elemental suggereix, com més aviat passi la pandèmia més aviat es normalitzarà la situació. En el cas de la Xina (país que acaba d'expulsar tots els periodistes nord-americans), podem seguir la recuperació econòmica a partir dels mapes de contaminació que ofereixen els satèl·lits.

La comparació de la contaminació xinesa del gener al febrer és brutal (<https://twitter.com/JoaquimCampa/status/1240030380088004608>) (suggerint una caiguda molt important de l'activitat) i al març ja s'està recuperant la contaminació, indicador evident que les empreses van reprendre la producció i els transport van recuperant els tràfics. A Europa també sobta veure com Madrid i la Llombardia (<https://twitter.com/JoaquimCampa/status/1240026653549563904>) (dues de les àrees més actives i, per tant, contaminades del sud d'Europa) van passant del vermell al blau, senyal de la progressiva aturada productiva.

La crisi econòmica, per tant, serà en forma de V o de U en funció de si l'aturada de l'activitat dura pocs mesos o bé si s'allarga més en el temps, respectivament. En relació al 2008, ara sí més no la crisi no prové de l'interior del sistema financer, sinó d'una aturada forçosa de l'activitat per una pandèmia. Un altre punt fort avui és la valuosa experiència acumulada per part de bancs centrals, governs, economistes i acadèmics sobre el que es va fer bé i el que no es va fer bé al 2008.

En aquest sentit, cal recordar que als països nòrdics la crisi del 2008 va ser curta (al cap d'un any i poc ja tornaven a créixer amb força), gràcies als ràpids i amplis consensos interns que allà es fan quan hi ha una crisi de veritat. Al sud d'Europa, en canvi, a la crisi financera de 2008, reconeguda tard i malament a Espanya, es va afegir la crisi del deute de 2011-2012, de manera que fins al 2014-2015 l'economia no va tornar a créixer amb força, gràcies sobretot al suport mostrat al BCE.

Al sud d'Europa l'atur es va duplicar en pocs mesos a partir de 2009, cosa que no va passar al nord. També al sud d'Europa la crisi del crèdit i els impagaments massius impunes d'Estats i multinacionals a pimes (en contra del què imposa el reglament europeu de morositat) va comportar milers de tancaments de pimes i autònoms solvents, empobrint així les classes populars.

Com al 2008 i 2012, ara també els bancs centrals de tot el món han tornat al rescat,

contenint les primes de risc i garantint als governs i a algunes grans empreses que el seu deute públic i privat serà comprat. La recuperació de les borses es començarà a produir quan s'albiri una sortida a l'actual situació de pandèmia i aturada de l'activitat.

Ara, però, no es poden tornar a repetir els errors de 2008. Cal que el govern de l'Estat, ara que s'ha confirmat el suport del BCE, atorgui urgentment una moratòria fiscal: aquest ajornament del pagament d'impostos ja l'han concedit les hisendes forals d'Euskadi i Navarra (<https://twitter.com/ramontremosa/status/1240973689405014016>). Les dues comunitats forals recaptin tots els grans impostos (IVA, IRPF, Societats i Especials) i, no fer-ho a tot Espanya, suposaria una discriminació letal per al nostre sistema de pimes i autònoms.

Aquestes mesures de moratòria de pagaments també es poden estendre a les famílies, ajornant els seus pagaments d'impostos i bonificant fiscalment, per exemple, els ajornaments de cobrament voluntaris a creditors privats: es podria reduir de la base imposable de l'IRPF dels propietaris particulars de pisos que ajornin el cobrament de lloguers a llogaters afectats per l'aturada d'activitat.

Cal que també les administracions avancin liquiditat, anticipant el pagament de factures a pimes per serveis ja prestats i pendents de cobrar (estimats en uns 14.000 M? per part de la Plataforma Multisectorial contra la Morositat (<https://twitter.com/PMcMorosidad/status/1240609505622319112>)). També es podria, com ha suggerit Guillem López-Casasnovas, retornar l'impost de societats a aquelles empreses que no facin ERTO (<https://twitter.com/ramontremosa/status/1240167343474511872>): les empreses necessiten tresoreria per no trencar la cadena de pagaments!

Finalment, cal que s'aprovi urgentment el règim de sancions automàtiques contra la morositat. Fa anys que governs de PP i PSOE endarrereixen aquestes sancions, a benefici d'algunes empreses de l'IBEX-35. Segons el que va dir Mario Draghi al Parlament Europeu el 21/11/2017 (<https://twitter.com/ramontremosa/status/1229869900275036160>), pel fet de no tenir aquestes sancions en vigor, Estats del sud d'Europa i multinacionals van impagar durant anys les factures a les pimes amb total impunitat, multiplicant l'atur només al sud del continent i generant la immensa bola dels crèdits de dubtós pagament ("Non Performing Loans": quasi un trilió d'euros) a la banca del sud d'Europa. Per causa dels NPLs, els països nòrdics han bloquejat completar la unió bancària a la UE: això ho he viscut durant els darrers cinc anys a la comissió d'Economia del Parlament Europeu.

Poc em podia pensar que, tot just fa un mes, quan vaig escriure l'article "pimes despullades davant la propera crisi" (<https://www.naciodigital.cat/opinio/21019/pimes/despullades/davant/propera/crisi>) a Nació Digital, tant ràpidament tornaria a recordar aquest principi bàsic de la civilització occidental: sense compliment efectiu dels contractes signats no hi ha possibilitat de civilització. I ara i aquí cal afegir que, sense una política de l'Estat sensible i en favor de les pimes, dels autònoms i de les famílies, i no només de l'IBEX-35, al sud d'Europa no hi haurà rescats màgics de bancs centrals eficients que valguin.